

10

KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS UNICEF

unicef
minden gyerekért

A KLÍMAVÁLSÁG: GYEREKJOGI VÁLSÁG

A klímaváltozás mindannyiunkat érint, mégsem tudunk mind ugyanúgy megvédeni magunkat a hatásaitól. Mint minden veszélyhelyzetben, ezzel kapcsolatban is a gyerekek viselik a legnagyobb terhet, az ő jövőjük a tét. A legszegényebb közösségekben élők szenvednek a legjobban. Vannak gyerekek, akik a Föld olyan tájain élnek, ahol az éghajlatváltozás már most, napi szinten veszélyezteti a túlélésüket. Világszerte a gyermekek és fiatalok lelki egészségét rombolja leginkább az egyre erőteljesebb klímaszorongás.

unicef
minden gyerekért

A klímaválság: gyerekjogi válság

Az UNICEF riportja:
CHILDREN'S CLIMATE
RISK INDEX

AZ UNICEF riportja, a Children's Climate Risk Index szerint 33 országban megközelítőleg 1 milliárd gyermek élete van kitéve rendkívül magas kockázatnak a klímaváltozás hatásai miatt. Az egy főre jutó üvegházhatást okozó gázok kibocsátása történetesen épp ezekben az országokban a legalacsonyabb, mégis ezen országok lakosai szenvedik meg leginkább az éghajlatváltozás okozta károkat. Ennek megfelelően az UNICEF munkatársai is egyre gyakrabban ezekhez kapcsolódó nehézségekkel és veszélyekkel szemben segítik a rászoruló családokat.

“

“

SZÉLSŐSÉGES IDŐJÁRÁS ÉS VÍZHIÁNY

Az extrém időjárási jelenségek – ciklonok, hőhullámok – számának és intenzitásának növekedésével a gyermekek egészségének megőrzéséhez elengedhetetlenül szükséges, alapvető infrastruktúrák rongálódnak meg. Az áradások veszélyeztetik a víz és a higiéniai létesítmények tisztaságát is, ez pedig olyan betegségek elterjedéséhez vezethet, mint a kolera, amelyre a gyermekek fokozottabban érzékenyek. Emellett a tengerszint-emelkedés is súlyos problémát jelent: az édesvízkészletek sótartalmának növekedése milliók életét sodorhatja veszélybe.

Naponta több mint
700 öt év alatti
gyermek
veszti életét
**a nem megfelelő víztisztítási
és higiéniai körülmények
miatt** kialakuló krónikus
hasmenésben.

Az aszályok és az egyenetlen csapadékmennyiség miatt a termények kipusztulnak, ami egyre emelkedő élelmiszerárakhoz vezet. A szegényebb családok élelmiszer-bizonytalanságba kerülnek, a gyermekkori tápanyaghiánynak pedig súlyos, hosszú távú következményei lehetnek. A szélsőséges időjárási körülmények romba dönthetik a helyi emberek teljes megélhetését is, migrációt és fegyveres konfliktusokat idézve elő.

A klímaváltozás nagymértékben fokozza a globális vízigényt, ami – főként az eleve korlátozott vízkészletekkel rendelkező területeken – akár polgárháborúkhöz, nemzetközi konfliktusokhoz is vezethet.

A gyermekek a leginkább kitettek az olyan, éghajlatváltozás miatt terjedő betegségeknek, mint például a malária vagy a dengue-láz. A felmelegedés megkönnyíti a halálos kórokozók elszaporodását az édesvíz-készletekben, ami veszélyessé teszi a fogyasztásukat.

A klímaváltozással kapcsolatba hozható betegségek 90%-a az 5 év alatti gyerekeket sújtja.

LÉGSZENNYEZETTSÉG

A légszennyezést ugyanazok a faktorok idézik elő, mint a klímaváltozást. Már ma körülbelül 2 milliárd gyerek él olyan területeken, ahol a légszennyezettség mértéke túlmutat a WHO szerint még egészségesnek tekinthetőn. Ezek a gyerekek voltaképpen minden nap mérgező levegőt lélegeznek be, ami veszélyezteti az egészségüket és azon belül negatívan befolyásolja például az agyuk fejlődését is. Minden évben félmillió 5 év alatti gyermek veszíti életét a légszennyezettséggel összefüggő betegségek következtében, és ennél is több fejlődő gyermek szenved maradandó agy- és tüdőkárosodást.

A tüdőgyulladás továbbra is a vezető halálok az 5 év alatti gyermekek körében. Naponta körülbelül 2.400 gyermek válik áldoztává ennek a betegségnek. A tüdőgyulladás szorosan összefügg az alultápláltsággal, a tiszta víz és a megfelelő higiénia hiányával, a légszennyezettséggel és a megfelelő egészségügyi ellátás hiányával; ezek mind-mind olyan tényezők, amelyeket az éghajlatváltozás tovább súlyosbít.

Az eleve rossz körülmények között élő gyerekek esetében a legveszélyesebb a helyzet.

A szegényebb családok mindig nehezebben birkóznak meg egy-egy válsággal.

A leghátrányosabb helyzetű emberek pedig az otthonaikat és a megélhetésüket is elveszíthetik. A klímaváltozás miatt ezen válságok a bolygó számos pontján egyre gyakoribbak és egyre nehezebb belőlük kilábalni.

Napjainkban 785 millió ember nem jut hozzá az alapvető vízszolgáltatásokhoz. 2040-re várhatóan közel 600 millió gyermek fog olyan területeken élni, ahol a vízigény bőven meghaladja majd a rendelkezésre álló vízmennyiséget.

**HA MOST NEM CSELEKSZÜNK,
A KLÍMAVÁLSÁG SÚLYOSBÍTANI FOGJA A GYERMEKEK
KÖZÖTT FENNÁLLÓ EGYENLŐTLENSÉGEKET.**

Az éghajlatváltozás és a levegőszennyezettség gyermekekre gyakorolt hatása már ma is tisztán látható, és egyre jobban kifutunk az időből.

Az IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change)
legfrissebb kutatása szerint

**kevesebb, mint 11 évünk van arra, hogy megelőzzük
az éghajlatváltozás által előidézett
visszafordíthatatlan katasztrófát.**

2030-ig **45%-kal kellene csökkenteni a levegőben található
szén-dioxid szintet** ahhoz, **hogy a globális felmelegedés
ne haladja meg a 1,5 Celsius-fokot** – vagyis azt a pontot, amikor
a megjósolt legrosszabb klímaváltozási forgatókönyv még elkerülhető.

Ez az első alkalom, hogy egy egész globális generáció nő fel egy olyan világban, amely sokkal veszélyesebb és bizonytalanabb, mint az előttük járók idejében – az éghajlatváltozás következményei miatt.

**A klímaválság kezelése és hatásainak
méréséklése elengedhetetlen
a világ gyermekeinek és jogaiknak
védelme érdekében.**

MEGOLDÁS

Az UNICEF számára kiemelt jelentőségű a fenntartható fejlődésért való küzdelem, hiszen csak így védheti meg a világ legnehezebb körülmények között élő gyermekeit. Szervezetünk globális és helyi szinten is azon dolgozik, hogy a gyerekek tiszta és biztonságos környezetben nőhessenek fel.

Az UNICEF fenntarthatóságért végzett munkája négy fő területre összpontosít:

1. A gyerekek álljanak a klímaválság elleni küzdelem stratégiájának középpontjában

Az UNICEF a világ minden táján együttműködik a helyi kormányokkal és különböző partnerekkel, hogy biztosítsa a gyerekek érdekeinek és szempontjainak megfelelő képviselését a klímaváltozás elleni küzdelemben.

Bolíviában például az UNICEF támogatta az Ifjúsági Világtalálkozó megrendezését a vízügyi és éghajlat-változási kihívásokról. A világtalálkozó célja, hogy a fiatalok is részt vegyenek a klímaváltozáshoz való adaptálódás érdekében szükséges megoldások, valamint az integrált vízgazdálkodás folyamatainak kidolgozásában. Egy másik jó példa a gyermek-részvételre Pápua Új-Guinea, ahol a gyerekek aktívan részt vesznek iskoláik klímaváltozásra vonatkozó katasztrofó-elhárítási terveinek kidolgozásában.

2. Fiatalok: kulcs a pozitív változáshoz

A gyermekeknek alapvető joga az őket érintő ügyekben való részvétel (Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény 12. cikk). Az UNICEF segíti a fiatalokat, hogy kreatív platformokon, valamint ENSZ csúcstalálkozókon hallathassák hangjukat a klímaváltozás témakörében.

A fiatalok kulcsszerepet játszanak kortársaik körében és a családok életében is. A fenntartható életmód népszerűsítésével jó példát mutathatnak, és másoknak is segíthetnek a jógyakorlatok elsajátításában.

A fiatalok részvétele és segítsége elengedhetetlen a jövő generációinak védelmében.

3. A gyerekek védelme az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás hatásaitól

Az UNICEF kiemelkedően támogatja azokat a kezdeményezéseket, amelyeknek célja, hogy ellenállóvá tegyék az iskolákat, egészségügyi központokat, vízellátó rendszereket és higiéniai létesítményeket – illetve más, a gyermekek jólétéhez szükséges alapvető szolgáltatásokat – a környezeti és éghajlati sokkhatásokkal szemben. Ez nem csupán a gyermekeket segíti a jövőbeni természeti katasztrófák átvészelésében, de azt is megelőzi, hogy a klímaváltság következtében még jobban elmélyüljenek a helyi és globális társadalmi egyenlőtlenségek.

Az UNICEF az alábbi területeken nyújt a kormányzatoknak támogatást:

Okos vízellátás, szennyvízelvezetési és csatornázási szolgáltatások

A klímaváltság által okozott egyik legnagyobb probléma a vízhiány, valamint az áradások, és az aszályok miatt bekövetkező vízszennyeződés. **Az UNICEF olyan megoldásokon dolgozik, amelyek segítik a vízforrások hatékonyabb azonosítását. Napenergiával működő vízszivattyúkat telepít és okos rendszereket alakít ki a víz hatékony elosztására.**

Megújuló energia és a katasztrófa-kockázatok csökkentése az iskolákban

A fenntarthatóság elvén működő iskolák, amelyek ellenállóak a természeti csapások hatásaival szemben, az egyik leghatékonyabb védelmet tudják biztosítani a gyermekek számára a klímaváltozás során. **A megújuló energia** (pl. a napenergia) **lehetővé teszi a világítás működését olyan helyeken is, ahol nincs villamosenergia hálózat.** Segítségével az iskolákban el tudják készíteni az ebédet, a gyerekek pedig még haza is tudják vinni a hordozható napelemes lámpákat, hogy a fényüknél meg tudják írni a házi feladatukat.

Megújuló energia és a katasztrófa-kockázatok csökkentése az egészségügyi központokban

A megbízható energiaforrás hiánya gyakran akadályozza a gyermekek kórházi ellátását. **A kis- és közepes jövedelmű országok kórházainak 60%-ában, valamint a fekete-afrikai országok kórházainak 25%-ában nincs megbízható áramforrás** az olyan alapvető szolgáltatások működtetéséhez, mint a villany, a fűtés vagy az orvosi eszközök.

Az UNICEF az eredetileg oltóanyag szállításhoz használt napelemes hűtőszekrényekkel kapcsolatos pozitív tapasztalatokra építve ezeknek a problémáknak a megoldásában is a napelemre összpontosít. A napelem lehetővé teszi a víz melegítését, a vakcinák és gyógyhatású készítmények hűtését, az orvosi eszközök áramellátását, és az egészségügyi központok világítását.

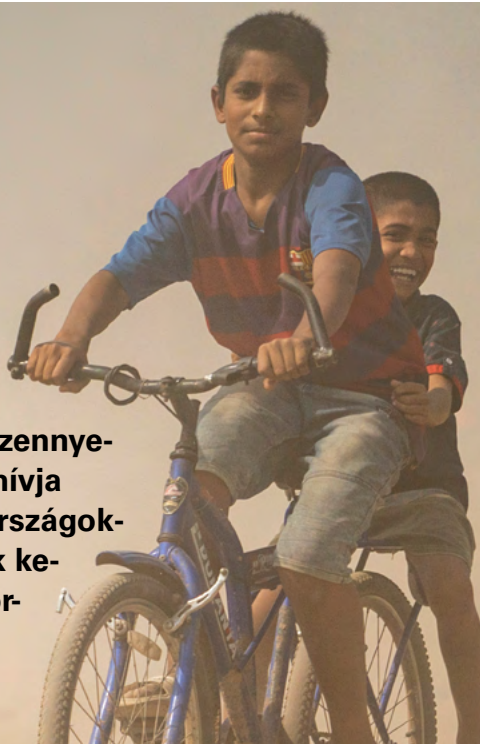
4. A károsanyag kibocsátás és a levegő szennyezettségének csökkentése

Határozott lépéseket kell tennünk az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséért, mielőtt még túl késő lenne. Ez elengedhetetlen a klímaválság elleni küzdelemhez.

Az éghajlatváltozás és a levegőszennyezés gyerekekre gyakorolt negatív hatásai tisztán láthatóak.

Az UNICEF azért dolgozik, hogy javítsa a légszennyezettség mérésének pontosságát, valamint felhívja a figyelmet ennek fontosságára azokban az országokban, ahol erre még egyáltalán nincs vagy csak kevés gyakorlat van. Ezen kívül támogatjuk a kormányzatokat a légszennyezettségből adódó megemelkedett számú tüdőgyulladásos esetek kezelésében is.

SZERVEZETI MŰKÖDÉS

Az UNICEF saját szervezeti működésében is követi a fenntarthatóság elvét. Kiemelt figyelmet fordítunk az üvegházhatású gázok kibocsátásának és az ökológiai lábnyomunknak a csökkentésére. Ezzel kevesebb a víz- és energiafogyasztásunk, a papírfelhasználás és a hulladéktermelés is.

Már több mint 70 UNICEF irodában indítottunk fejlesztéseket a szervezet ökológiai lábnyomának mérséklésére. Ilyen például az energiatakarékos világítás, fűtés, szellőző- és hűtőrendszerek, és a napenergiával működő energiarendszerek. Egyre több irodánk működik napenergia segítségével, például Jordániában, Zimbabwében és Haitin.

SZERETNÉL MÉG JOBBAN ELMÉLYÜLNI A TÉMÁBAN?

Kattints [ide](#) és nézd meg [szakmai videóinkat](#) a témában!

Kattints [ide](#) és nézd meg az első magyar, fiataloknak szóló [Klímakonferencia előadásait](#)!

Ha már úgy érzed, hogy eleget tanultál a témáról, teszteld tudásod! Kattints [ide](#) és töltsd ki a [témához kapcsolódó kvíz](#)ünket!

Elég a tanulásból? Már cselekednél? Nézd meg [itt](#), milyen kihívásaink vannak és teljesítst egyet! A sikereidről posztolj a [#KlímahősVagyok](#) hashteggel!

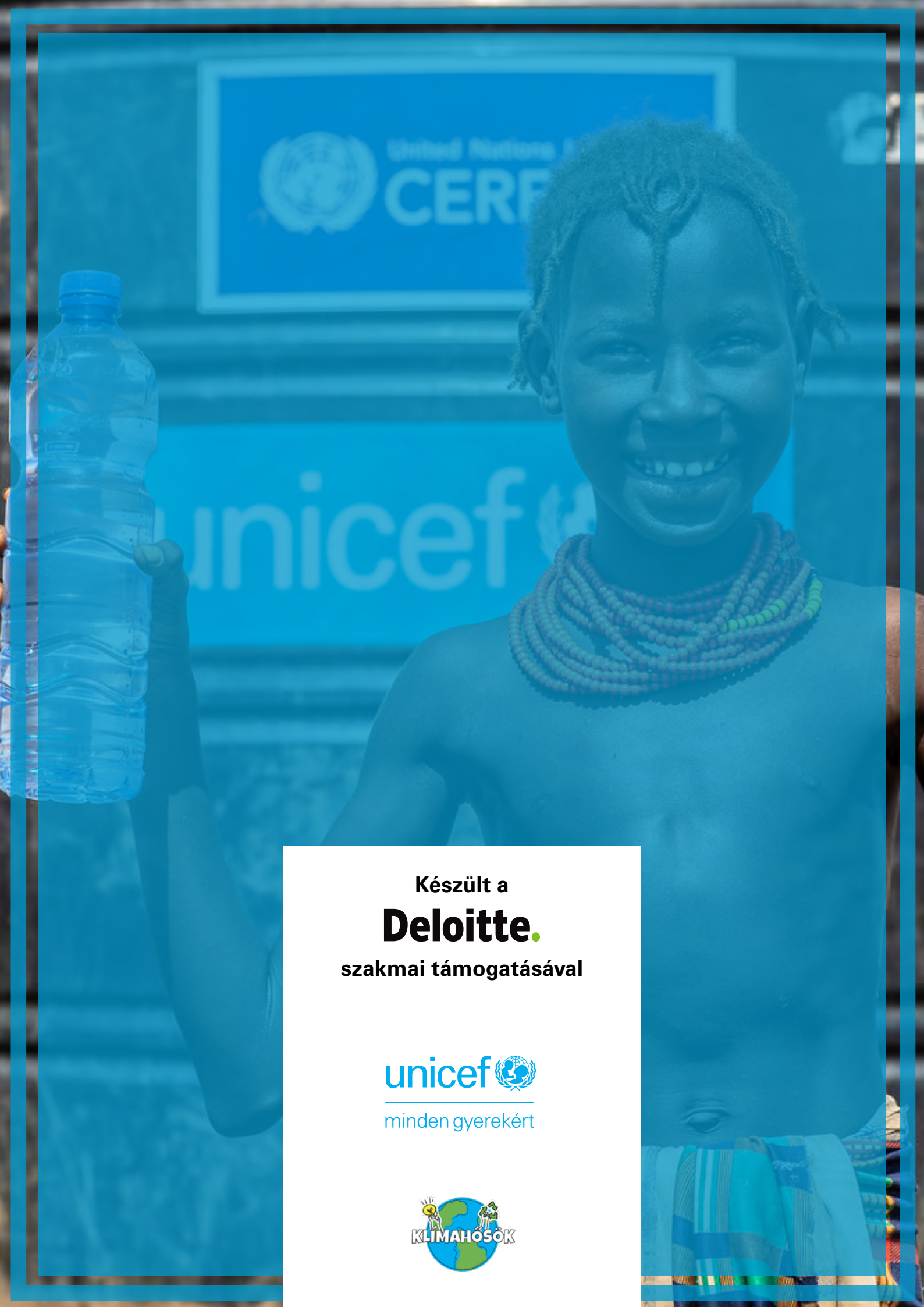
Kíváncsi vagy a víz útjára, vagy hogy mi fán terem a bio? Nézd meg az idei lehetőségeket, ahol személyesen bepillantasz egy-egy üzem, műhely, nagyvállalat működésébe, meghallgathatod fenntarthatósági törekvéseiket, közvetlenül döntéshozóknak teheted fel kérdéseidet!

Nem csak számodra, számunkra is fontos a részvételed! [Ide](#) kattintva jelentkezz akár egyénileg, akár osztályoddal egy [műhelylátogatáson](#)!

Nem tudod elképzelni, milyen lehet egy műhelylátogatás? [Nézd meg](#), hogy a 2022-es Klímahősök milyen gyárakban, üzemekben, nagyvállalatoknál jártak és kikkel beszélgettek a fenntarthatóságról és a klímaváltozásról.

AZ E-LEARNING ANYAG TÁMOGATÓI:

Készült a
Deloitte.
szakmai támogatásával

unicef
minden gyerekért

